

[Aksel Larsen.]

danne det nødvendige antal konservatorer, fotografer, forskere o. s. v. Det er Island ganske sikkert i stand til. Jeg formoder, at det er noget, der kan løses, bortset fra at man andre steder i verden ved studier af tilsvarende håndskrifter også har udviklet en teknik, der er værd at tage i betragtning.

Jeg kom med en bemærkning om den mærkværdige henvendelse, vi har fået fra svenske videnskabsmænd og angiveligt også fra en norsk videnskabsmand. Den er tilsendt os af hr. Herluf Nielsen, og jeg tillader mig at bemærke, at jeg synes, det er noget af en uartighed, at vi i denne dokumentsamling har fået et uddrag af et brev fra en norsk videnskabsmand, det er maskinskrevet, der er ingen dato, der står ikke noget om, hvad det er for en norsk videnskabsmand, han er totalt anonym. Jeg kan ikke forstå, at man vil byde folketinget at komme med et stykke maskinskrevet papir og sige: dette er norsk videnskabs syn på sagen. Men hvis det virkelig skulle være norsk videnskabs syn på sagen, vil jeg være uhyre forbavset, når jeg tænker på den intime forbindelse, der ikke mindst folkeligt og ved nationale stemninger har været og er mellem Norge og Island. Jeg kan ikke forestille mig, at ansvarsbevidste personer eller institutioner i Norge skulle ønske at stikke en kæp i hjulet her og forhindre, at Islands nationale sag finder sin løsning.

Hvad de svenske dokumenter angår, da skal de svenske videnskabsmænd naturligvis have lov til at have deres mening og også have lov til at sige den, men deres intervention forekommer, hvad dens indhold angår, noget besynderlig ikke blot derved, at man udtaler bekymring vedrørende udgifterne ved historien — det synes jeg de kan lade Island og os afgøre, og jeg tror, at Danmark og Island ikke er mere fattige, end at de kan klare denne sag — men man siger i hovedhenvendelsen, at det må anses at være af største betydning for studiet af færøislandsk sprog og kultur, at samlingen bevares udelt, og videre siger man — jeg tillader mig at citere —

„En forceret afgørelse af denne sag skulle kunne komme til at indebære et

alvorligt afbræk i den nu foregående velorganiserede forskning, som er knyttet til Det arnamagnæanske Institut (bl. a. den fuldstændige ordbog), en forskning, som i høj grad også tjener islandske interesser.“

Se, dette med ordbogen viser, at disse svenske videnskabsmænd overhovedet ikke har sat sig ind i denne sag, eftersom alle dokumenter, som kan have betydning for ordbogen, skal blive her, til ordbogen er færdig. Men man hævder altså som hovedsynspunkt, at for at man kan studere det, man på svensk kalder „fornislandskt språk och kultur“, bør den arnamagnæanske samling bevares udelt. Hvorfor kun den arnamagnæanske samling? Der er jo mange andre håndskrifter, som har betydning. Her tænker man altså ikke på håndskrifterne i det kgl. bibliotek eller nævner dem i hvert fald ikke, og i det omfang man pukker på, at det alt sammen bør samles på ét sted, har man stadig væk kun adresse til håndskrifterne i København. Men hvis man vil have alle håndskrifter, der har betydning i denne forbindelse, koncentreret ét sted, så rejser sig jo spørgsmålet om ikke nogle håndskrifter burde overføres fra svenske universiteter til det sted, hvor håndskrifterne skal samles. Her er virkelig noget, svenske videnskabsmænd alvorligt bør overveje. Jeg vil naturligvis ikke her komme ind på de omstændigheder, hvorunder Sverige har erhvervet sig visse islandske håndskrifter; jeg vil blot sige, at argumenterne for, at håndskrifterne bør være i København, halter besynderligt, når man tænker på, at der er en væsentlig del af de islandske håndskrifter i Sverige.

Jeg vil i denne forbindelse sige, at hvis man overhovedet var i tvivl om, hvilken stilling man skulle tage til sagen, blev man overbevist af et læserbrev i Politiken, hvor en dansk videnskabsmand for nogle få dage siden skrev, at det var af fællesnordisk interesse, at håndskrifterne var samlet på ét sted, og derfor burde de blive i København. Ja undskyld, de kan jo også samles på et andet sted, det være sig i Reykjavik, Oslo eller Uppsala. Det forekommer mig, at det synspunkt, at håndskrifterne bør være på ét sted, kun kan få os til at overveje: hvor er det rigtige sted at anbringe dem?